

PODPIRAJO REFERENDUM

ANDREJ NAGLIČ

Od 4. do 6. marca je v Bratislavi na Slovaškem potekalo srečanje pravnikov škofovskih konferenc evropskih držav. To je bilo drugo tovrstno srečanje, ki ga je tudi tokrat pripravil Svet evropskih škofovskih konferenc (CCEE) s sedežem v St. Gallnu v Švici. Udeležili smo se ga predstavniki Svetega sedeža, Anglije, Belgije, Bosne in Hercegovine, Češke, Hrvaške, Francije, Nemčije, Španije, Madžarske, Italije, Litve, Latvije, Poljske, Škotske, Slovaške, Slovenije in Ukrajine.

Glavna vsebinska tema srečanja je bila pravna ureditev ugovora vesti. V primeru članov Katoliške Cerkve, mora biti ugovor vesti urejen kot pravni institut, ki posamezniku daje pravico, da zavrne dolžnost, ki je v nasprotju z glavnimi načeli nauka in morale Cerkve. To ne pomeni pravice do neupoštevanja zakonov države, ampak pomeni omogočiti posamezniku, da se v skladu s spoštovanjem prava države izogne kompromitiranju svoje vesti. V enaki meri, kot je ugovor vesti v interesu posameznika, je pomemben tudi za pluralno, demokratično in pravno državo. Omogoča namreč, da državljani uživajo človekovo pravico do svobode vesti oziroma veroizpovedi, ki spada med temeljne vrednote družbe. Učinki ugovora vesti bi se morali raztezati predvsem na področje nedotakljivosti človekovega življenja od spočetja do naravne smrti in s tem povezano zdravstveno dejavnostjo. Njegovi učinki bi se morali raztezati tudi na področje poučevanje spolne morale v javni šoli, sklepanje zakonske zveze kot življenjske skupnosti enega moškega in ene ženske in uresničevanje svobode veroizpovedi v javnem življenju, zlasti z uporabo verskih simbolov.

Ugovor vesti v zdravstvu ne pripada samo zdravnikom, ampak tudi ostalemu strokovnemu osebju (npr. medicinskim sestram, psihologom, socialnim delavcem). Omogočen mora biti zlasti pri naslednjih zdravstvenih posegih: umetna prekinitev nosečnosti, evtanazija, umetna oploditev, medicinsko raziskovanje in presaditev organov. Vendar ugovor vesti ne sme prevladati nad dolžnostjo zdravniškega osebja, da varuje oziroma rešuje človeška življenja. Ob tem se je pomembno zavedati, da zdravstveni posegi, ob katerih naj bi bil ugovor vesti mogoč, navadno niso osrednjega pomena za akutno varovanje oziroma reševanje človeškega življenja.

Ugovor vesti spada med mednarodno priznane človekove pravice in temeljne svoboščine. Ta pravni institut neizogibno predvideva zavedanje in priznavanje temeljnih vrednot družbe in posameznika. Končno je mogoče ugotoviti tudi, da je pravica do ugovora vesti za posameznika praktično manj nujna v državah z dobro delujočo pluralno družbeno ureditvijo, ki civilni družbi omogoča dejavno sodelovanje pri upravljanju javnih zadev v skladu z načelom subsidiarnosti. To načelo promovira zlasti družbeni nauk Katoliške Cerkve. Splošno osebno svobodo posameznika namreč omejuje predvsem preobsežna socialna država oziroma država blaginje. Ta želi enostransko in arbitrarno regulirati vse pore družbenega življenja. Ob odsotnosti pluralnosti in subsidiarnosti pa je institut ugovora vesti ena redkih preostalih možnosti, ki omogoča vsaj delno zavarovati in okrepiti splošno svobodo posameznika, ki je izhodišče za dostojanstvo človeške osebe.

Tema srečanja je bila tudi varovanje in meje svobode izražanja. Udeleženci smo v okviru srečanja obiskali Dunaj oziroma Agencijo EU za temeljne pravice in Organizacijo za varnost in sodelovanje v Evropi. Udeleženci srečanja so se seznanili z nedavno spremembo definicije zakonske zveze v Sloveniji in podprli prizadevanja slovenske civilne družbe, da popolno izenačitev istospolne zveze z raznospolno predloži v odločitev ljudstvu na referendumu.

Predstavniki Svetega sedeža, Belgije, Bosne in Hercegovine, Češke, Hrvaške, Francije, Nemčije, Španije, Madžarske, Italije, Latvije, Litve, Poljske, Portugalske, Škotske, Slovaške, Slovenije in Ukrajine so v izjavi zapisali: »Udeleženci v Bratislavi so se seznanili z nedavno redefinicijo zakonske zveze v Sloveniji in izrazili podporo civilnim organizacijam, ki s podporo škofov želijo na referendum spremeniti izenačitev istospolnih skupnosti z zakonsko zvezo.«

(Časnik.si)

Sedaj na referendum

Državni zbor je tretjega marca po osmih urah razprave, kljub nasprotovanju množice več kot 8000 ljudi pred državnim zborom, izglasoval predlog o spremembah Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih. V njem se registrirana istospolna partnerska skupnost v vseh elementih izenačuje z zakonsko zvezo, ki po novem ni več določena kot življenjska skupnost moškega in ženske, ampak skupnost dveh oseb. Tako med vsemi pravicami istospolni pari dobivajo tudi možnost posvojitve otrok.

Novelo zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih je podprlo 51 poslancev in poslank, proti jih je bilo 28. Za zakon so glasovali predlagatelj ZL, potem SD in ZaAB, večina poslancev SMC in nekaj poslancev Desus-a. Soglasno proti so bili v SDS in NSi. Predsednica slednje Ljudmila Novak je tik pred glasovanjem trikrat ponovila, da je zakonska zveza zveza med moškim in žensko. Med zagovorniki pa je bilo slišati, da so istospolni pari v slovenski družbi realnost in da s podelitvijo pravic njim nihče ničesar ne izgublja.

Koalicija »Za otroke gre!« je na dan razprave o zakonu pred državnim zborom pripravila shod, na katerem so se zbrali mame, očetje, otroci, sestre, bratje, tete, strici, dedki in babice iz vse Slovenije. Gre za koalicijo posameznikov, gibanj, skupin in organizacij, ki podpirajo vrednote družine ter ostro nasprotujejo predlaganim spremembam Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih. Več kot 8000 zbranih je najprej nagovoril voditelj društva Družina in življenje Dani Siter.

»Jasno kot beli dan je dejstvo, da želi manjšina zavladati nad večino, oziroma da se večini godi krivica. Predlog je nedopusten, skregan z logiko in zdravo pametjo. Družina je vedno bila in vedno bo osnovna celica družbe - okolje rodovitne ljubezni med enim moškim in eno žensko, okolje ljubezni, katere sad je otrok.«

Predsednica društva starih staršev in sovoditeljica koalicije Za otroke gre, Metka Zevnik pa je spregovorila o poteptani pravici tako staršev, kot starih staršev, da bi soodločali o spremembah Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih.

Pr ed s e d n i k Družinske pobude Tomaž Merše je spregovoril o pravicah otrok, ki morajo biti pred pravicami odraslih. Sovoditelj Koalicije Za otroke gre! Aleš Primc pa je spregovoril o poti, ki nas čaka. »Ne bo lahko, je pa naloga častna

in cilj, ki je pred nami najvišji, ki si ga lahko kot starši zamislimo: t.j. dobro naših otrok.« Zatrdil je, da niso proti nikomur, so pa kot starši dolžni, da naredijo vse, kar je v njihovi moči za dobro njihovih otrok.

Shodu Dan ljubezni, ki ga je pripravila Koalicija Za otroke gre!, je sledila sveta maša, ki jo je ob somaševanju 18 duhovnikov daroval ljubljanski nadškof in metropolit Stanislav Zore. Ljudje so uršulinsko cerkev napolnili do zadnjega kotička in se združili v enoglasni molitvi za družino. Nadškof Zore pa je zbrane povabil, naj to obdobje zavzemanja za družino prispeva tudi k notranji duhovni prenovi vseh naših družin.

Koalicija Za otroke gre!, je že začela zbirati podpise za referendum. 10. marca so vložili pobudo za referendum, ki bi jo moralo podpreti vsaj 2500 ljudi s svojimi podatki in podpisi (podpisalo jo je 80.518). Teh podpisov ni bilo treba overiti na upravni enoti. Nato predsednik državnega zbora v roku enega tedna določi 35 dnevni

rok za zbiranje overjenih podpisov na upravnih enotah in krajevnih uradih za zahtevo za referendum, s tem, da določi prvi in zadnji dan. Predvidoma bo kot prvi dan zbiranja teh podpisov določil en dan med 16. in 23. marcem. Če je najmanj 40.000 podpisov v fizični obliki zbranih v rokah pobudnika referenduma, ima pobudnik en teden časa po preteku 35 dnevnega roka, da podpise vloži v Državni zbor. V Državnem zboru se podpisi preštejejo, ta pa mora odločiti o razpisu referenduma v roku sedmih dni od vložitve zahteve, če bi bili upoštevani skrajni roki, bo to v drugi polovici aprila oz. v začetku maja.

Komisija Pravičnost in mir pri Slovenski škofovski konferenci je župnikom in redovnim predstojnikom poslala podrobna navodila za zbiranje podpisov vernikov za vložitev pobude za referendum o zakonski noveli. Komisija ob tem sporoča, da dejavno podpira vsa prizadevanja za ohranitev vrednote družine in pravic otrok. Obžaluje, da predsednik vlade ter poslanke in poslanci niso bili pripravljene na dialog o teh temeljnih vprašanih človeka, družine in družbe, kar bi bilo v demokratični družbi nekaj

najbolj običajnega. S tem zakonom država neposredno posega v temeljne naravne vrednote in človekove pravice. Zato škofovska konferenca o vsebini in posledicah spremembe Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih dejavno informira vernike Katoliške Cerkve in poziva k družbenim aktivnostim, kar razume kot njeno temeljno dolžnost do vernikov in družbe. Medije, politiko in javnost prosi, da to njeno dolžnost in odgovornost spoštujejo.

Ministrica odstopila

Ministrica Stanislava Setnikar Cankar je zaradi razkritja, da je od leta 2003 do danes od javnih ustanov dobila 636 tisoč evrov honorarjev, premierju ponudila odstop. Miro Cerar je odstop sprejel.

Kot je na novinarski konferenci povedal predsednik vlade Miro Cerar, sta se z ministrico za izobraževanje, znanost in šport Stanko Setnikar Cankar osebno sestala. Cerar je pojasnil, da je Setnikar Cankarjeva po temeljitem pogovoru ponudila odstop, ker je menila, da bi objava podatkov o njenih zaslužkih, ki jih je iz javnih sredstev dobila iz honorarjev poleg plače, verjetno zelo negativno vplivala na njeno delo in se morebiti celo izrabljala v kritikah zoper njo.

Setnikar Cankarjeva je po Cerarjevih navedbah s svojim dodatnim delom prejela »precej velike zneske za slovenske razmere in to zbuja seveda precejšnjo pozor-

nost«. »Hkrati seveda zbuja pozornost to, da je te zneske prejela s fakultete, na kateri je bila zaposlena in ki jo je vodila,« pravi premier. Kot dodaja, pa je ministrica sama pojasnila, da ta dejstva niso enoznačna in da niso v neskladju z zakonom.

»Ministrica je prepričana, da ni storila nič nezakonitega in tudi nič neetičnega. Sam tega še ne morem oceniti, ker vseh okoliščin in podrobnosti ne poznam. Sem pa sprejel njeno presojo, da bi lahko to politično obremenilo delo vlade, in sprejel njen odstop,« je pojasnil premier.

Kot je dejal, se glede naslednikov Setnikar Cankarjeve »ponuja kar nekaj možnosti, a danes je šele dan, ko sem sprejel odstop, zato še ne bi želel govoriti o imenih«. Je pa povedal, da bo Setnikar Cankarjeva do imenovanja svoje zamenjave še naprej vodila ministrstvo.

Jurčič še vedno zanimiv

Na tradicionalno 15-kilometrsko pešpot od Višnje Gore do Muljave in Krke, letošnja je bila že 22. po

vrsti, se je na minulo sončno soboto podalo okoli 6.000 rekreacije željnih pohodnikov. Danes je Jurčičeva pot tudi del krožne poti Prijetno domače, ki povezuje 12 turističnih središč na območju občine Ivančna Gorica. Tako so si pohodniki med potjo lahko ogledali številne krajinske in zgodovinske zanimivosti, ki so bile vir ustvarjalnega navdihla tudi za pisatelja Jurčiča.

Že od zgodnjih jutranjih ur so v starem mestnem jedru Višnje Gore odmevali zvoki Godbe Stična, ki je pohodnike pospremila na pot. Najprej so se povzpeli do razvalin gradu Višnjegorskih grofov, nato pa nadaljevali proti Polževem in najvišji točki pohoda. Po dobrih treh urah hoje so pohodniki prispeli do Jurčičeve domačije na Muljavi, številni pa so pot podaljšali še do vasi Krka, kjer so za njih odprli vrata Krške jame, v stari šoli, ki jo je nekoč obiskoval tudi Jurčič, pa so si lahko ogledali razstavo lokalnih društev.

»Prebivalci tega dela Slovenije so še kako aktivni na športno-rekreacijskem področju. Danes se tu lepo vidi,

da smo Slovenci res športni narod. Ogromno je vrhunskih rezultatov, ki jih slovenski športniki in športnice dosegajo širom po svetu,« je med drugim na osrednji slovesnosti na Jurčičevi domačiji na Muljavi dejal predsednik Olimpijskega komiteja Slovenije Bogdan Gabrovec. V svojem nagovoru je še posebej poudaril pomen športno-rekreativnih dogodkov, med katere spada tudi vsakoletni pohod po Jurčičevi poti.

V imenu organizatorjev pa sta pohodnike pozdravila župan občine Ivančna Gorica Dušan Strnad in predsednik Planinskega društva Polž Aleš Erjavec. Kot je povedal Strnad je vsakoletni pohod vrhunec prireditve, ki jih ves teden pripravljajo domačini v počastitev pisateljevega rojstnega dne in veseli ga, da se Jurčiču z udeležbo na pohodu, leto za letom poklonijo tudi številni Slovenci. Prireditve je spremljal bogat kulturni program, ki so ga pripravili domači kulturni izvajalci, po uradnem delu pa je sledilo še veselo druženje ob zvokih Prifarskih muzikantov.

Pri organizaciji letošnjega Jurčičevega pohoda je

sodelovalo okoli 150 prostovoljcev in članov turističnih, kulturnih in gasilskih društev ter posameznikov, ki so s svojimi strokovnimi znanji in veččinami uspeli pripraviti varno pot ter prijetno in domače kulturno-rekreacijsko doživetje za pohodnike iz vse Slovenije.

Zamisel o Jurčičevi poti, ki bi pohodnike popeljala iz Višnje Gore do Muljave, se je porodila ob 150-letnici rojstva našega prvega romanopisca (Josip Jurčič je bil rojen 4. marca 1844). Pot je namreč podobna pisateljevi poti v šolo iz Muljave v Višnjo Goro potem, ko ga je oče prešolal iz Krške šole. Tako leto za letom Jurčičevi rojaki tradicionalno na prvo soboto v marcu vabijo na pohod po 15 kilometrov dolgi poti, na kateri se udeležencem predstavlja tako čudovita naravna kot tudi bogata kulturna dediščina. Ob poti pohodnike vseskozi spremljajo Jurčičeva prizorišča iz njegovih literarnih stvaritev.

Skrajneži hočejo izbrisati zgodovino

Skrajna Islamska država (ISIS) je uničila arheološke najdbe in pustošila na ostankih antičnega mesta Dur-Šarukin na severu Iraka. Gre že za tretji tovrstni napad na iraško kulturno dediščino v zadnjem času. Artefakte naj bi uničevali, ker naj bi predstavljali politeistične idole in naj bi bili tako v nasprotju z islamom. Poznavalci pa menijo, da se borci islamske države s prodajo omenjenih del kulturne dediščine na črnem trgu tudi financirajo.

Kaldejski patriarh Louis Sako je za Radio Vatikan spregovoril tudi o 28 tisoč civilistih, ki so morali pobegniti iz simbolno pomembnega mesta Tikrit. Tikrit je simbolično mesto za sunitske muslimane, saj je mesto Sadama Husseina. Prebivalci se bojijo maščevanja, ker je bilo v zadnjem času ubitih več kot tisoč šiitskih borcev. Ljudje so se tako znašli med dvema ognjema: na eni strani je šiitska vojska, na drugi strani pa islamska država.

»Prebivalci poskušajo pobegniti, da jih ne bi umorili. Vseh iraških beguncev je že dva milijona,« je povedal patriarh Sako in dodal, da država ne more več sprejeti vseh beguncev. Po eni strani gre torej za humanitarno krizo, po drugi strani pa vedno znova prihajajo novice o uničevanju starodavne kulturne dediščine. »Ti borci nimajo nobenega spoštovanja do človeškega življenja, do zgodovine, do vsega. Hočejo izbrisati in izničiti vso zgodovino ter jo po svoje na novo ustvariti.«

Islamski skrajneži sicer trdijo, da kipe uničujejo zato, ker so cilj napačnega čaščenja Boga. »Muslimanki zakon

ni takšen« je zatrdil nadškof Sako. »1500 let so bile te starine v Mosulu in Nimradu. Mislim, da je to, kar se je zgodilo v Nimradu, najhujše, saj so bili vsi tisti kipi originalni in ne kopije, kot v Mosulu. To je velika izguba za človeštvo in za vso starodavno civilizacijo v Mezopotamiji. Žalostno je vse to in ne razumem, kako to, da ves svet ni sposoben premagati to ideologijo terorističnih skupin, je dejal patriarh Sako in nato mednarodno skupnost pozval, naj reši življenja teh nedolžnih ljudi ter mednarodno dediščino.

RAZMIŠLJANJA OB ZMEDI

Resničnost nas postavlja pred izzive, ki zahtevajo premislek, tveganje, napor. Zato zatekamo se radi v nezahtevni videz, ki je odsev strahov in lažnih sanj ter sad prividov bolne domišljije. Ta nas zavaja in megli pogled, da pravočasno ne zapazimo ovir, da nezaupni smo do drugih in do sebe in novih ne uvidimo poti.

MK

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONE MIZERIT

Po dveh krajevnih volitvah v provinci Mendoza se je volilno leto močno usidralo tudi v prestolnem mestu. Vedno bolj se vprašanje kandidatur meša s dnevnimi težavami in priteguje pozornost v tem odločilnem letu.

Na vrsti je fantazija.

Prejšnjo soboto 7. marca je zapadel rok za vpis kandidatov za mestne volitve v prestolnici. Primarno glasovanje bo potekalo aprila. Vsaka stranka je v vpisala več kandidatov za položaj vodje mestne uprave in mestnih tudi poslancev. Med listami je vzbudila pozornost pojava v kirchneristični »Fronti za zmago«.

Poleg tega, da za zmago nimajo nobene možnosti (krepko prednjači Macrijev PRO), je padlo v oči, da so predstavili kar pet možnih kandidatov, kar samo po sebi govori o pomanjkanju enotnosti sicer monolitne vladne stranke. Še bolj pa je vzbudilo pozornost dejstvo, da niso vpisali kandidata, ki ga je podpiral guverner Scioli.

Gustavo Marangoni, predsednik provincialne banke, je »izginil« s kandidatne liste. Poznejše razlage so bile raznovrstne: da se je sam umaknil, da mu je Scioli odsvetoval ... A večina opazovalcev soglaša, da je predsednica ukazala, naj ga ne vpišejo.

Ima stranka pravico, da s seznama zbrise kandidata, ki je sicer izpolnil pravne pogoje? Kaže, da ima pravico. Omenjeni kandidat se pač lahko predstavi kot »samostojen«. In takoj so se začela ugibanja, ki spadajo že v kategorijo »politične fantazije«.

Lahko gospa prepove, da stranka za predsedniškega kandidata na notranjih volitvah (PASO) vpiše Sciolija? Da, lahko. Si bo kaj takega upala? Samo ona in Bog vesta. Kaj bi guverner storil v takem primeru? Težko je ugotoviti. A zadnje čase so se pojavile govorice, da bi se v določenih okoliščinah lahko povezala Scioli in Massa. Pač, kot smo zapisali, čista fantazija.

Razburkano morje. Da je umor državnega tožilca Nismana zmešal vladne načrte mirnega prehoda do volitev, je jasno. V vladi so najprej govorili o samomoru. Potem je sama predsednica trdila, da je bil to umor. Sledila je umazana kampanja proti pokojnemu. Sedaj, ob tej kampanji, ponovno podpirajo teorijo samomora. Najbolj jim hodi na pot bivša Nismanova žena, ki je sodnica in se aktivno udeležuje raziskav ter postavlja določene zahteve. Tako je zatrdila, da so ga ubili in v dokaz prikazala zaključke, ki so bistveno

različni od uradnih. Preiskovalna tožilka Fein že ne ve, kaj bi še storila. Priznava pa, da ne ve, kaj se je zgodilo v tistih treh urah po odkritju trupla in preden je ona prišla na mesto dogodka. Šef kabineta Anibal Fernández pa obtožuje na levo in desno. Popolnoma jasno pa je, da vlada napenja vse sile, da bi nadaljnje raziskovanje ustavila, ali ga vsaj upočasnila. Hoče spraviti »zadevo Nisman« iz dnevnih novic, ker ugotavlja, da ji jemlje ugled pri ljudeh. Ankete tudi kažejo, da je večina mnenja, da se ne bo nikdar zvedelo, kaj se je dejansko dogodilo.

Razni kandidati.

Vrnimo se k volilnemu letu. Premiki v strankah so na dnevnem redu. Ta teden je presenetila odločitev vodje argentinskih socialistov. Hermes Binner se je odpovedal predsedniški kandidaturi leve povezave UNEN. Res je, da se je ta politična skupnost precej razredčila. Nastopila je kot tretja sila, a kmalu so jo začele zapuščati osebnosti in stranke. Binner predlaga za kandidatino Margarito Stolbizer, ki pa se še ni odločila, če bo sprejela ali ne. Omenili smo že Sciolija. Skuša pomiriti vihar, ki je nastal v njegovih vrstah zaradi posega gospe predsednice.

Guverner vse prenese in vse potrpi, v upanju, da ga bo končno gospa milo pogledala in mu dovolila, da kandidira za predsednika. A vihar se dviga v sami stranki in marsikateri politični opazovalec že govori o razkolu med »peronizmom« in »kirchnerizmom«.

Jasno se že vidi, da gospa strogo nadzira kandidatne liste, predvsem kar se tiče poslancev. Njen namen je, da bi strankini zastopniki v prihodnjem parlamentu bili popolnoma zanesljivi. Zato prva mesta zahteva za člane Cámpore.

Primer Mendoze, kjer se to ni izvedlo, je prinesel posledico: Juan Carlos Mazzón, ki že dolga leta vodi strategijo imenovanja kandidatov v peronizmu, je bil izgnan iz vlade. Bajse se je preveč nagibal za Sciolija in premalo upošteval mladince La Cámpore. Bi lahko prišlo do razkola med vlado in peronizmom? Tudi tukaj je treba uporabljati fantazijo, ker logika odpove.

Medtem pa voda in ogenj razsajata po notranjosti in kažeta na hudo pomanjkanje struktur. Vsak deseti dijak v srednji šoli bo ponavljal letnik. Predsednik vrhovnega sodišča Lorenzetti je povedal, da mora sodna oblast »postavljati meje«.

Bliža se zima a postaja vroče.

75. OBLETNICA

Ko je odšel g. Jože Kastelic

Dne 8. marca je minilo 75 let, odkar je kraljica Andov, gora Aconcagua, zahtevala življenje prvega rednega slovenskega izseljenskega duhovnika v Argentini, g. Jožeta Kastelica.

Obletnica tega tragičnega dogodka je šla skoraj neopazno mimo nas. Bog ve, če je med nami še kdo, ki je pokojnega pastirja osebno poznal. Gotovo pa ne živijo več njegovi sodelavci, ki so mu stali ob strani pri delu za tedanjo slovensko skupnost in mu pomagali pri urejanju in pripravi revije Duhovno življenje, ki jo je sam ustanovil, da je povezoval in duhovno spremljal rojake po vsej Argentini.

Nesreča na Aconcagui se je pričela, ko se je 24. februarja 1940 večja skupina andinistov odpravila z vodičem J.J. Linkom, da osvojijo to goro. V Puente del Inca se je Link srečal z g. Kastelicem, ki je bil namenjen v Čile na pastoralno delo med tamkajšnjimi rojaki. Povabil ga je do Plaza de Mulas, da bi za skupino opravil mašo. G. Kastelic je navdušeno sprejel ponudbo, a se potem pridružil gornikom, da bi, kot navdušen planinec, tudi on osvojil vrh.

Ekspedicija se je odpravila na pot 4. marca, a do 7. marca jih je mnogo omagalo in izstopilo. Kastelic je bil močno utrujen, a ni hotel popustiti. Na višini 6590 metrov je sprevidel, da ne more več. Ostal je sam, medtem ko je ostalih šest nadaljevalo pot in doseglo vrh. Ob povratku so si prizadevali, da bi Kastelica spravili niže, a on je vztrajal, da bo ostal v taborišču in naslednji dan sam

dosegel vrh.

Najbolj utrjeni član je ostal s pok. Kastelicem toliko časa, da mu je skuhal čaj in ga spravil v spalno vrečo. Nato je duhovnik ostal sam. Naslednji dan se je razbesnel vihar in v tem viharju je g. Kastelica doletela smrt. Bil je star komaj 42 let.

Ko se je po nekaj dneh snežni vihar unesel, so ga člani ekspedicije šli iskat. Našli so prazen šotor, a njega nikjer. Šele leto kasneje, 17. marca 1941, so našli njegovo truplo in ga svečano pokopali na gorniški božji njivi v Puente del Inca. Dne 8. februarja 1942 so mu rojaki postavili nagrobnik (delo arh. Viktorja Sulčiča), kjer najprej v kastiljsčini opiše pokojnika, nato pa še slovensko povzame:

*V miru počivaj
slovenske zemlje sin.
Vneti ljubitelj visokih planin.
Narodu bil si vodnik
do večnih višin.
Hvaležni rojaki.*

Duhovnik Jože Kastelic je bil goreč pastir. Še pred odhodom v Argentino je deloval kot izseljenski duhovnik v Franciji. Rafaelova družba ga je leta 1933 poslala v Argentino, kjer je delavno in požrtvovalno skrbel za dušno pastirstvo med rojaki. Delo je osredotočil v »slovenskem Paternalu«, in od tam razvil med vse postojanke, ki so jih rojaki zasnovali po prihodu v Argentino. V neugodnih okoliščinah je uvedel redno slovensko mašo na Paternalu. Skrbno je sledil rojakom na Avellanedo, Villa Devoto in druge kraje, kjer so se naseljevali. Po nekaj mesecih od prihoda je ustanovil revijo »Duhovno življenje«, ki je še danes ena najbolj upoštevanih slovenskih publikacij.

Nekoliko si je g. Kastelic odpočil šele, ko je v Argentino prišel drugi slovenski duhovnik, g. Janez Hladnik. Po obisku domovine sta oba nadaljevala z dušnim pastirstvom. Tedaj se je g. Kastelic odpravil na pot v Čile, da bi razširil versko delovanje tudi tam. Bila je njegova zadnja pot.

Lepo je, da se ga ob tej obletnici spomnimo in se mu priporočimo.

-e. -t.

TAKO NAS VIDIJO

Močan preplet duhovnosti in zavesti

V oddaji Slovincem po svetu in domovini, ki jo tedensko prenaša Radio Ognjišče, se je vodja oddaje Matjaž Merljak pogovarjal z jezuitom iz Dravelj v Ljubljani, p. Primožem Jakopom, ki je v prvi polovici januarja pomagal je pri izpeljavi otroške kolonije v Hanželičevem domu v Cordobi. Matjaž na spletni strani povzema glavne misli pogovora. Tukaj jih navajamo:

Nagovorilo ga je več stvari: disciplina, zavzetost, sodelovanje ... ter tesno prepletanje duhovnosti in slovenske zavesti.

P. Jakop je bil na koloniji kot duhovnik, sicer je bila vodja kolonije Mirjam Mehle Javoršek, ob njej je bilo šest spremljevalcev. Kolonije se je udeležilo 46 otrok iz Buenos Airesa in dva iz Bariloč starih od sedem do trinajst let. Dobro govorijo slovensko, »a hitro pridejo v španščino,« je povedal sogovornik in dodal: »Imajo občutek

svetih mašah. Radi so prihajali tudi k spovedi: »Imajo zelo jasen občutek za to, kaj je prav in razlikovanje med dobrim in slabim, veliko občutljivost in globoko željo biti dober, pošten, pravičen, solidaren ... To je odsev skupnosti, v katerih živijo in odsev njihovih družin.«

Njihova srčnost je prišla do izraza tudi pri misijonski tomboli. Od doma so prinesli dobitke zanj, vsak listek pa so morali kupiti in izkupiček je šel za misijone. Zbrali so 500 evrov za projekt vodnjakov v Malaviju, kjer delujejo slovenski jezuiti.

Po vrnitvi v Buenos Aires je imel pater Jakop še srečanje z mladimi. Kljub temu, da so bile počitnice, se jih je zbralo petdeset iz različnih slovenskih domov, vabilo pa je dva dneva pred srečanjem zaokrožilo po Facebooku. Mlade Argentine slovenskih korenin so zanimale različne teme: kakšno je mesto vere v vsakdanjem življenju, kako jo živeti, kako se to povezuje z

molitvijo, kakšno vlogo ima maša, zakaj je pomembna Cerkev, kakšen je pomen skupnosti ...

Zaznal je žejo in željo po duhovnikih, ki so bili prva leta slovenske skupnosti v Argentini - to je po drugi svetovni vojni - zelo pomembni stebri, zdaj pa se čuti njihovo pomanjkanje. »Slovenska zavest je močno povezana z njihovo vero,« pravi p. Jakop in zaključuje: »Veliko je takšnih in drugačnih dejavnosti in vendar vse to lahko obstaja, ker obstaja skupnost, ki se združuje ob nedeljah pri oltarju in praznuje evharistično daritev.«

za red, disciplino in avtoriteto. Dovolj je bilo, da je voditeljica enkrat povedala navodila ... voditeljem v vsem tednu ni bilo treba povzdigniti glasu.«

Dejavnosti na otroški koloniji so bile tudi povezane s planinstvom. Ker so to bili otroci, ki živijo v velikem mestu na ravnini, so se na končni vzpon - na več kot 1900 m visoki Uritorco - pripravljali več dni. Težavnost vzpona je povečala poletna vročina. Tudi pri tem delu kolonije se je pokazala disciplina, poleg nje že zavzetost.

Otroci so radi in zavzeto sodelovali pri

CARAPACHAY

Zadnja leta je že navada, da v Carapachayu pripravimo pustno veselico - Ples po »ta starem«. Tudi letos ni bila izjema.

V nedeljo 15. februarja smo imeli vse pripravljeno, da smo pogostili prijatelje, ki so v lepem številu prišli v naš dom. Lepo pogrnjene mize, okrašen oder, štanti polni jedi in pijač.

Letos ni bilo Hrasta ne Slovenskega Inštrumentalnega Ansambla, smo se pa »vrteli« ob zvokih Baires Polke. Kar nekaj pevk in pevcev iz publike se jim je odzvalo in

pridružilo ter z njimi pelo polke in valčke.

Kakor lansko leto, nas je tudi tokrat obiskal Marko Fink. Zapel nam je nekaj pesmi, potem pa smo skupaj zapeli venček slovenskih narodnih. Oder se je čisto napolnil s pevci (saj imamo po vseh slovenskih domovih pevske zборе). Ganljivo je bilo, kako smo vsi peli!

Novost tega leta je bila kratka predstava godalnega terceta. Tercet že poznamo, ker je lansko leto igral na predstavah komedije Skopuh našega Carapachajskega odra. Za pustno veselico pa je tercet (dve violini in violončelo) priredil in nam zaigral slovenske polke, med njimi tudi Na Golici.

Kot vidite, je bilo razvedrila še in še. Veliko smo

plesali, peli, čas pa smo imeli tudi, da smo se pogovorili s prijatelji, saj so ravno take veselice priložnost, da se morda srečamo po dolgem času.

Veselice kar ni hotelo biti konec, nekateri so ostali do jutranje zarje!

Ples »po ta starem« je bila prva velika prireditev našega doma tega leta. Komaj smo pospravili po veselici, pa smo že začeli s pripravo obletnice, ki bo v nedeljo 3. maja in na katero vas vse že sedaj lepo vabimo! Na svidenje!

J. J.

Kje so slovenske bralne navade?

Slovenci smo pregovorno bralni narod, ki se je s svojim jezikom tudi utemeljil. Prav zato so ugotovitve raziskave Bralna kultura in nakupovanje knjig v Republiki Sloveniji nekoliko presenetljive.

V okviru knjižnega sejma, in njegove Založniške akademije so vodja projekta Samo Rugelj in njegova sodelavca Miha Kovač ter Andrej Blatnik predstavili rezultate raziskave Bralna kultura in nakupovanje knjig v Republiki Sloveniji ministrstva za kulturo. V Sloveniji so doslej naredili štiri tovrstne raziskave (v letih 1973, 1979, 1984 in 1998) in lansko spletno, ki je zajela več kot 1000 anketirancev. Po Rugeljevih besedah je prednost spletnega anketiranja višja stopnja iskrenosti kot pri osebni anketiranju, torej posledično tudi bolj realni rezultati.

Raziskava je med drugim pokazala, da javni sektor na področju knjige po številu zaposlenih narašča, da se javna sredstva za knjigo zmanjšujejo in da procentualno številno bralcev glede na raziskavo iz leta 1998 ni zelo upadlo; leta 1998 je bralo 61 % anketirancev, leta 2014 pa je bilo takih, ki so v zadnjih 12 mesecih prebrali vsaj eno knjigo, 58 %.

Slabi in še slabši bralci

Kot je povedal Miha Kovač, so na prvi pogled stvari stabilne; tako leta 1973 kot leta 2014 polovica ljudi v Sloveniji ni kupovala knjig, tudi število nebralcev je od leta 1973 do danes relativno stabilno – kar pa ne pomeni, da so naše bralne navade spodbudne. Pravzaprav so vse prej kot to, saj glede na

raziskave Eurobarometra iz leta 2007 sodimo v spodnji razred evropskih bralcev, prav tako pa nas prekašajo tudi Američani (tam vsaj eno knjigo na leto prebere 76 % odraslih Američanov).

Najbolj presenetljiv podatek letošnje raziskave pa je dejstvo – ki ga je doslej mogoče opaziti samo v Sloveniji – , da je število bralcev med visoko izobraženimi močno upadlo. Leta 1998 je 90 % ljudi z visokošolsko izobrazbo trdilo, da berejo knjige, danes je med visokošolsko izobraženimi kar 30 % takih, ki ne berejo. Takšno stanje je seveda presenetljivo, saj je doslej stereotipno veljalo, da naj bi bili redni bralci prav višje izobraženi, s tem pa tudi kupovalci knjig.

Razlogi za branje in nebranje

Najpogostejši razlogi anketirancev za branje leposlovja so: širjenje obzorja in znanja (informiranje, učenje), ker jih branje veseli, si z njim popestrijo življenje oziroma čutijo potrebo po branju. Izkazalo se je tudi, da ljudje pogosto berejo v svojem prostem času in da jim ni dolgčas. Za nebranje pa anketiranci navajajo razloge, kot so: pomanjkanje časa, dolgočasnost tega početja, lenoba, odsotnost potrebe po branju, raje berejo revije in časopise oziroma gledajo televizijo.

Na vprašanje »Kje ste dobili knjigo, ki ste jo nazadnje prebrali« je najpogostejši odgovor pri obeh raziskavah izposoja v knjižnici. To seveda ni presenetljiv podatek, če vemo, da je kar 25 % prebivalstva članov slovenskih splošnih knjižnic in da je v

knjižnicah v zadnjih letih vsako leto izposojenih približno 14 knjig na prebivalca.

Domače knjižnice - ponos ali zgolj »nepotrebna navlaka«

Kovač je med drugim omenil tudi vse manj založene domače knjižnice, ki so do nedavnega predstavljale ponos meščanskih družin in bile kazalnik njihove izobrazbenosti ter odnosa do kulture same. Pri nas ima le šest odstotkov ljudi knjižnice z več kot 500 knjigami, pri čemer je to izjavo mogoče komentirati tudi iz malo drugačnega stališča, saj po vsej verjetnosti pri domači knjižnici nad kvantiteto prevlada kvaliteta, čeprav velikost ni zamenljiva. Pri tem je treba upoštevati tudi v raziskavi zapisano dejstvo, da že »sama prisotnost in velikost domače knjižnice pomembno vplivata na uspešnost in izobrazbo otrok in je ta dejavnik celo pomembnejši od izobrazbe staršev«.

Manj spodbudno je, da se kljub potrojitvi števila knjižnih naslovov, ki letno izidejo v Sloveniji, statistična količina knjig v domači knjižnici le neznatno spreminja. Takih, ki doma sploh nimajo knjig, je v obeh raziskavah tri odstotke anketirancev. Je pa ob tem treba opozoriti, da so pri tej primerjavi upoštevane le tiskane knjige, ne pa tudi elektronske, saj teh knjig raziskava iz leta 1998 ni zajela.

E-knjige in črna luknja

Svojevrstno področje so seveda e-knjige, ki so sicer med slovenskimi bralci kar razširjene (20 % je takih, ki jih imajo doma), vendar pa pri slovenskih ponudnikih e-knjig kupujeta le

dva odstotka teh bralk in bralcev, samo eden izmed desetih pa se ustavi na slovenskih platformah, kot sta brezplačni Biblos in plačljiva E-emka.

Raziskava opozarja tudi na dejstvo, da razmeroma majhen del e-branja poteka mimo slovenskega knjižnega prostora, kar na pravi pogled pomeni da nanj nima vpliva. Kot opozarja Kovač gre sicer za relativno majhno število ljudi, vendar pa je njihov vpliv na celotni knjižni trg večji od njihovega števila, ker gre za najbolj intenzivne bralce in kupce, ki v marsičem določajo smernice v panogi. In ker pri nakupih v angleškem jeziku prevladujejo mlajši od 34 let, je mogoče, da njihovo obnašanje napoveduje prevladujoča gibanja knjižnega trga. In glede na to, pravi Kovač, da branje te skupine poteka popolnoma mimo našega knjižnega prostora, o bralnih navadah te skupine nimamo pojma.

Kupci in izposojevalci

Delež intenzivnih kupcev, ki kupijo več kot 20 knjig na leto, se je v zadnjih 16 letih zmanjšal s treh na en odstotek. Število tistih, ki kupijo od 11 do 20 knjig, se je zmanjšalo s sedem na štiri odstotke, povečalo pa se je število tistih, ki kupijo od štiri do deset knjig. Skupna prodaja knjig na prebivalca se je zmanjšala s 3,2 knjige na 2,8. Bralci ne kupujejo več dražjih knjig, kot je bila Enciklopedija Slovenije ali razni zdravstveni priručniki, ki so jih večinoma kupovali po direktnih prodajnih poteh. Do velikega padca pa je po letu 1998 prišlo tudi pri prodaji učbenikov.

So pa po drugi strani

slovenske knjižnice bolj obiskane; knjižnična izposoja namreč že od osamosvojitve dalje narašča. Na Slovenskem se izposodi 4,8 knjige na odraslega prebivalca, kar je 20 % več kot leta 1998. Poraba knjige na prebivalca se je tako povečala, a izključno na račun izposoje v knjižnicah, je poudaril.

Ah ta prah ...

Vsekakor je raziskava slovenskih bralnih navad projekt, ki bi bil lahko bolj pogost. Podatki o kupovalnih navadah Slovencev so sicer zanimivi predvsem za založnike in knjigotržce, medtem ko je za širšo javnost zanimivo predvsem, kakšne so naše bralne navade. Raziskava se jih seveda loteva skozi statistično prizmo; pri čemer so se nekatere ugotovitve izkazale za zelo zanimive, in s stališča bralne kulture tudi nekoliko skrb vzbujajoče.

Denimo dejstvo, da upada število bralcev med visoko izobraženimi ljudmi – torej slojem, ki je od nekdaj veljal za bralsko orientiranega. Ob tem pa tudi dejstvo, da se domače knjižnice vse bolj krčijo. Verjetno bi bilo tu mogoče potegniti povezavo med nekdanjimi in današnjimi statusnimi simboli. Nekdaj je bila to velika, bogato založena (tudi nekoliko prašna) knjižnica, danes pa je to minimalizem, poln elektronskih igračk (s katerih se prah kaj hitro obriše). Tu pa se seveda sama od sebe ponuja e-knjiga - in njena zaenkrat precej nepredvidljiva prihodnost.

Ob tem pa se nam v uredništvu ponuja misel, kakšen bi bil rezultat, če bi tako raziskavo izvedli v naši slovenski skupnosti v Argentini.

MARIJAN EILETZ

Odprto pismo Brini Svit (3)

Zaključimo z objavo spisa, v katerem se avtor nanaša na knjigo »Slovenski obraz«, katere avtorica je pisateljica Brina Svit.

Nato se vračam spet na Kongresni trg, na tisto prisego, kjer v svoji domišljiji vidiš mene, v novi uniformi in bleščečih škornjih. Tam sanjaš, da me vidiš, ko poslušam in ploskam propagandnim govorcem in pred »kljukastim križem« pozdravljam s fašističnim pozdravom. In na stadionu prisegam zvestobo nemški vojski. Ljuba duša, to je že višek tvoje bolešne fantazije. Tisti dan mene ni bilo ne na stadionu, ne na Kongresnem trgu.

Še to bi ti omenil, za zaključek, da v teh tvjih zadnjih odstavkih, ko zelo lepo, skoraj dobrohotno opisuješ mojo ženo Pavči, niti z besedo ne omenjaš tistega bistvenega dela njene zgodbe, ki jo imaš registrirano v svojem snemalniku ali v svojem spominu, ko sta bili z njeno sestro Polonco zaprti v zloglasnem taborišču Teharje, kjer sta doživljali strahote tega taborišča, videli nečloveško mučenje zapornikov, stradanje in sovraštvo od strani »zmagovalcev« in od koder sta se sestri skoraj čudežno rešili uboja v Hudi jami. Morda ti je zmanjkalo časa, ali se ti je snemalnik zataknil?

In končno, bi ti rad zaupal še to, Brina, da vsak dan moliva z ženo za naše rodoljube, prijatelje in nasprotnike, sočasno pa moliva in tudi delava za našo narodno spravo, tako neobhodno nujno in težko dosegljivo.

Draga Brina, iz srca bi ti priporočal obširno knjigo režimskega zgodovinarja Toneta Ferenca, mojega sošolca iz predvojnega Maribora. Ta fant je že na začetku knjige objavil faksimil svojega rokopisnega poetičnega predgovora, ki ga je zapisal maja 1995:

REQUIEM

Jaz tokrat praznoval ne bom
ne konca vojne in ne zmage.
Zaprle se bom v svoj tihi dom
in molil za Slovence svoje drage.
Za njih bom molil, ki so nekoč
bili rdeči, beli, plavi
in vsak v svobodo svojo zroč,
izginili v gorja poplavi.
Naj »lux perpetua« zdaj sveti vsem,
ki v brezni in grobovih spijo,
in »requiem aeternam« njih kostem,
kjerkoli trhle še ležijo.

Draga Brina, končal bi to pismo z iskreno željo, da se približaš še kakemu drugemu rojaku, ki tudi išče resnico, ki je razbita na nešteto končkov in je dolžnost vseh Slovencev, da sestavimo iz teh dragocenih drobcev takšno podobo naše polpretekle zgodovine, ki bi se vedno bolj približevala temu cilju, ki se imenuje Resnica.

Lep pozdrav
Marijan in Pavči Eiletz

PS. Dodal bi še nekaj zanimivih drob-

tinic iz Brinine malhe, ki sem jih našel v drugih spisih:

(str. 33) ... Domobrance, ki jih je v boj na strani okupatorja poslala Katoliška Cerkev ... Prišli so časi maščevanja, obračunov in masovnih likvidacij ... (Brina priznava:) ... Zločin, ki so ga skrivali desetletja. Tragedija za tako majhen narod, ki jo je nemogoče obrniti. Zelo slab začetek za novi režim in prihodnost tega naroda, ki goji kult preteklosti in ima dober spomin ...

(str. 46) ... fotografija škofa Rožmana, kontroverzna osebnost ... izdajalec, idejni šef kolaboracije, vojni zločinec, ... pod italijansko okupacijo je najprej sodeloval z Mussolinijem, in nato s Hitlerjem.

(str. 87) (Andrej Rot piše) ... imeli smo težave kot povsod drugod, alkoholizem, samomorji, pobalinstvo in celo kriminal ...

(str. 94) (govori Brina) ... od tisočih Slovencev, ki so jih vrgli čez mejo in od katerih so mnogi odšli v Argentino. Argentina je postala drugo ime za gnezdo izdajalcev, vojnih zločincev in političnih nasprotnikov. Tistih, o katerih se ne govori. Gnili del sadežev. Tistih, ki jih lahko pozabimo, zbrisemo z zemljevida ... Morali so vzeti nase usodo svojih očetov in uresničiti njihove trdovratne in trmaste sanje o slovenskosti na drugi strani zemlje.

(str. 95) ... Ali so pripravljene verjeti

v uradno verzijo zgodovine njihovih očetov ...? ... Bilo je vse ali nič. En totalitarizem proti drugemu. Ali ubogaš ali pa odideš, zapustiš skupnost. Nobene druge možnosti ni bilo, ... mi je razložil Andrej Rot večkrat zapored.

(str. 136) ... No, rekla sem si, da bom poklicala Andreja Rota in ga vprašala, ali sta slovenskost in katolicizem še zmeraj v istem košu, ali se ju vendar ne bi dalo ločiti, popustiti, odložiti orožje, zadihati svobodno, s polnimi pljuči, in končno povedati tem otrokom vso resnico o domobrancih in partizanih, kar pomeni, da iz njihovih zgodovinskih učbenikov ne bi več trgali strani o kolaboraciji, izničevali dejstva, da so se njihovi stari starši borili proti svojim ljudem na strani Hitlerja, da so mu celo prisegli zvestobo, da so izgubili vojno in bili prisiljeni v izgnanstvo na drugo stran zemlje, v to prostrano deželo krav in tanga, kjer so uresničili svoje najbolj nore sanje: petinšestdeset let kasneje imajo njihovi vnuki še zmeraj slovenski obraz. ...

(str. 144) (pogovor z Andrejem Rotom) ... Izdali so te. Ja, izdali, ne vem, če obstaja kakšna boljša beseda. Izdali in uporabili so te tvoji. Tisti, ki so poslali pote. - Vrgli so me iz igre. Znašel sem se na rezervni klopi. Očitno nisem bil pravi mož za tiste razmere. Očitno nisem dobro poznal terena.

(Konec)

NOVICE IZ SLOVENIJE

O NEODVISNOSTI PRAVOSODJA

Že tako nizka stopnja zaznane neodvisnosti pravosodja v Sloveniji se je še poslabšala, ugotavlja Evropska komisija v tretjem pregledu stanja v pravosodju članic EZ. Slovenijo je komisija sicer izpostavila tudi kot zgled izboljšanja učinkovitosti sistema z zmanjšanjem sodnih zaostankov v nekazenskih zadevah.

SREBRNI RED CARMINI-KARMINI

Predsednik republike Borut Pahor je vročil odlikovanje srebrni red za zasluge zboru Carmina Slovenica za izjemen ustvarjalni prispevek k slovenski in mednarodni kulturi na področju glasbene umetnosti. Umetniška vodja zboru Karmina Šilec je odlikovanje označila kot posebno, saj simbolno povezuje vse generacije, ki so gradile to organizacijo.

PREPOVEDANO TISKANJE

Novomeški kriminalisti so razkrinkali skupino devetih osumljencev, ki je od leta 2012 ponarejala in unovčevala 50-evrske bankovce. Po državi so opravili šest hišnih preiskav, odkrili domačo tiskarno in kazensko ovadili tri osumljence z območja Posavja. Preiskovalni sodnik je za ovadeno trojico odredil pripor.

Ponaredki so slabe kakovosti; nastajali so na običajnih domačih tiskalnikih, v obtok pa so jih spravljali pri prodajalcih sadja in zelenjave, v pekarnah in na javnih prireditvah. Denar so sprva unovčevali le v Posavju, pozneje še drugje po državi. Nekaj so jih odkrili celo v drugih državah Evropske zveze.

PO SVETU

MOLDAVIJA, NASLEDNJA UKRAJINA?

Čeprav so zadnje čase v ospredju razmere na vzhodu Ukrajine, pa zveza Nato in Berlin opozarjata na kritični položaj v še eni sosednji državi Evropske unije, Moldaviji. Kot je poročal nemški Deutche Welle, bi lahko spet vzplamtel zamrznjeni spor v separatističnem Pridnestrju, negotove so tudi razmere v proruski Gagavziji. Po krvavi vojni v začetku 90. let, ki je sledila razpadu Sovjetske zveze, je Pridnestrje razglasilo neodvisnost od Moldavije, a mednarodnega priznanja ni doseglo. Želja tamkajšnjega proruskega vodstva ostaja, da regija postane del Rusije. Poveljnik sil zveze Nato v Evropi Philip Breedlove je v ameriškem kongresu opozoril, da so ruski vojaki, ki so nameščeni v separatistični Pridnestrski republiki, tam zato, da preprečijo približevanje Moldavije Zahodu. Zaskrbljenost nad razvojem dogodkov je nedavno izrazila tudi nemška kanclerka Angela Merkel.

ANGLEŠKI KATOLIČANI

V Veliki Britaniji bodo 7. maja parlamentarne volitve. Katoličani na Otoku so v minulih dneh prejeli pismo, v katerem jih verski voditelji spodbujajo, naj pred odločitvijo, komu oddati svoj glas, v luči evangeljskih vrednot razmislijo o najpomembnejših družbenih temah. Škofovska konferenca Anglije in Walesa je na svojih spletnih straneh začela objavljati kratke filme in članke, ki se osredotočajo na vprašanja o družini, revščini, vzgoji in izobraževanju, priseljencih, verski svobodi in podnebnih spremembah.

PO UMORU NEMCOVA

Pet osumljencev, ki so jih aretirali zaradi domnevne vpletenosti v umor ruskega opozicijskega voditelja Borisa Nemcova, so v Moskvi privedli na sodišče. Po navedbah predstavnikov sodišča so dva Čečena uradno obtožili umora, ostali trije pa ostajajo osumljeni. Nemcov je bil ubit v neposredni bližini Kremlja, njegov umor pa je pretresel Rusijo.

EVROPSKA VOJSKA?

Predsednik Evropske komisije Jean-Claude Juncker je pozval k oblikovanju skupne vojske Evropske unije. Kot je dejal za nemški časopis, bi skupne sile lahko odgovorile na nove grožnje izven meja unije in ščitile evropske vrednote. A Juncker pri tem dodaja, da tovrstne sile ne bi spodbudile obrambne vloge zveze Nato. Poziv sicer prihaja v času vse večjih napetosti z Rusijo zaradi ukrajinske krize.

OROŽJE UKRAJINI

Rusko zunanje ministrstvo je ameriške načrte o dobavi orožja Ukrajini označilo za grožnjo ruski varnosti in opozorilo, da bi morebitna izročitev tega orožja sredi uspešnega uresničevanja mirovnega sporazuma o prekinitvi ognja na vzhodu Ukrajine drastično poslabšala odnose med Moskvo in Washingtonom. Po podatkih

PISALI SMO PRED 50 LETI

SLOVENC V ARGENTINI

Imenovanja za slovensko dušno pastirstvo. Z dekretom Konzistorialne kongregacije v Rimu so imenovani za dušno pastirstvo med Slovenci v Argentini izseljenski misijonarji. Svoja središča imajo po sledečih škofijah:

Direktor dušnih pastirjev: Msgr. Anton Orehar. **Buenos Aires:** g. dr. Alojzij Starc in g. Jure Rode. **Avellaneda:** g. Jože Guštin. **Cordoba:** g. prof. Franc Levstek. **Lomas de Zamora:** g. dr. Franc Gnidovec, Adrogué; g. Petek Janez, C.M., Lanús; g. Štefan Novak, Ezeiza. **Mar del Plata:** g. Boris Koman. **Mendoza:** g. Jože Horn. **Morón:** g. Janez Kalan, Ramos Mejía; g. Matija Lamovšek, Castelar; g. Janko Mernik, San Justo; **San Isidro:** g. Matija Borštnar, Florida. **San Luis:** g. Franc Novak. **San Martin:** g. Gregor Mali in g. Franc Grom.

Izseljenske misijonarje krajevni škofje sprejmejo, jim določijo cerkev, kjer opravljajo službo božjo za izseljence ter druga dušnopastirska opravila. Zvezo med misijonarji in krajevnimi škofi ter delegatom za izseljenstvo pred konzistorialni kongregaciji vzdržuje direktor. Isti po delegatu za izseljenstvo poroča o misijonarjih konzistorialni kongregaciji v Rimu.

Moron-Castelar. Zaključek počitniškega tečaja deklet. Med šolskimi počitnicami se matere navadno znajdejo pred vprašanjem: s čim zaposliti otroke? Ta problem je bil vsaj delno rešen za dekliško mladino iz Morona in okolice, ko so se januarja meseca začeli na Pristavi počitniški dnevi za deklice. Vrstili so se skozi ves mesec januar in februar in sicer vsako sredo od 9. zjutraj do sedmih popoldan. Obiskovalo je te dneve nekako 40 deklic v starosti od 1 do 12 let. ...

V pripravah na dvajsetletnico. V tem letu, ki je dvajseto, odkar so se v domovini izvršili zadnji in najhujši dogodki revolucije, ki so uvedli dobo duhovne in telesne nesvobode, pa tudi dvajseto leto odkar smo izbrali svobodo v tujini, bo naša skupnost izvedla vrsto prireditev in dejanj v počastitev mrtvim in opomin živim. ...

(Svobodna Slovenija, 11. marca 1964 - Št. 10)

tiskovnega predstavništva ruskega zunanjega ministrstva je bilo več kot tristo ameriških vojakov iz baze v Italiji že napotenih v ukrajinsko regijo Lvov. Moskovsko diplomacijo skrbi tudi vstop Natovih ladij v Črno morje.

PROBLEMATIČNA GRČIJA

Grčija drvi v vse hujše finančne težave. Premier Aleksis Cipras je po informacijah nemškega časnika Süddeutschen Zeitung presenetil z neobičajnim klicem na pomoč. Kot poroča časnik, ki se sklicuje na vire blizu Aten, je Cipras predsednika Evropske komisije Jean-Clauda Junckerja po telefonu zaprosil za srečanje. Juncker naj bi prošnjo zavrnil. S Ciprasom naj bi se dogovorila, da bosta počakala na srečanje finančnih ministrov držav z evrom, ki bo v ponedeljek, ter šele zatem razmislila o datumu pogovorov.

ZAPLET NA KOREJI

Na korejskem polotoku potekajo protesti proti skupnim vojaškim vajam ZDA in Južne Koreje, ki so se začele v ponedeljek prejšnjega tedna. Medtem, ko jih Severna Koreja označuje za provokacijo, se z njimi ne strinja tudi del južnokorejske civilne družbe. Že tako hladne odnose med Washingtonom in Pjongjangom je znova zamajal še napad na ameriškega veleposlanika v Seulu. Zaradi urenin z nožem je utrpel več poškodb, a je v stabilnem stanju. Washington je dogodek najostreje obsodil.

RESUMEN DE ESTA EDICION

HACIA OTRO REFERENDUM

El pasado 3 de marzo el parlamento esloveno convirtió en ley una iniciativa del partido Izquierda Unida, que equipara el matrimonio tradicional con la unión de personas del mismo sexo. El matrimonio ya no será la unión de "un hombre y una mujer", sino la unión de "dos personas". Eso también le concede a las parejas del mismo sexo la posibilidad de adopción. Un gran movimiento surgió contra la iniciativa, que tuvo un trámite parlamentario abreviado y sin posibilidad de debate público. Por eso la coalición "Es por los niños" está juntado firmas para exigir un referéndum. Si todo marcha según lo propuesto, votaremos a fines de abril o comienzos de mayo. (Pág. 1)

TRISTE ANIVERSARIO

Se cumplen 75 años de la muerte del primer sacerdote, encargado de la pastoral de los inmigrantes eslovenos en la Argentina. Se trata del padre José Kastelic, que llegó a la Argentina en 1933, enviado por la sociedad de san Rafael. Desplegó su accionar especialmente en los barrios La Paternal, Avellaneda y Villa Devoto. Al poco tiempo de llegar fundó la revista "La vida espiritual", que aún se edita y es una de las publicaciones eslovenas más antiguas. Desplegó un accionar esforzado, con el objetivo de asistir a los eslovenos en su aspecto nacional y espiritual. Posteriormente tuvo como ayudante al padre Juan Hladnik. En marzo de 1941 Kastelic se unió a un grupo de andinistas que intentaba escalar el Aconcagua. Al quedar solo, lo alcanzó un a tormenta de nieve y allí perdió la vida. Está sepultado en el cementerio de Puente del Inca. Desde aquí le rendimos un sentido homenaje. (Pág. 3)

ESPIRITUALIDAD Y CONCIENCIA

La colonia de vacaciones de este año en Córdoba (ver número anterior), tuvo la particularidad de la asistencia espiritual de un sacerdote llegado der Eslovenia: el padre Primož Jakop. A su regreso, en una entrevista de radio, relató sus experiencias con los niños de la colectividad. Estuvo gratamente impresionado por su carácter jovial, su respeto a las consignas y su comprensión del idioma esloveno, a pesar de que muchos pertenecen a la cuarta generación de inmigrantes. Antes de regresar tuvo también una charla para los jóvenes de la colectividad, descubriendo sus inquietudes y preocupaciones. Podríamos decir que regresó a Eslovenia, cargado de experiencias positivas y entusiasmado con todo lo visto entre los paisanos en la Argentina. (Pág. 3)

CARNAVAL "A LA ANTIGUA"

En el centro esloveno de Carapachay ya es tradición en baile "po ta starem" (a la antigua), que organiza todos los años en los días de carnaval. Así fue también esta vez, con una numerosa concurrencia que colmó las instalaciones del predio. Hubo música en vivo del conjunto "Baires polka", un terceto de cuerdas y la especial intervención del mundialmente conocido bajo barítono Marko Fink, que deleitó a los presentes con sus canciones. A la movida adherieron los presentes y el canto del público se hizo general, para alegría de todos. El baile atrajo a numerosas parejas, muchas de las cuales hicieron el aguante hasta el amanecer. (Pág. 3)

PRIMERO LOS LIBROS

Los eslovenos tienen merecida fama de lectores. Hasta que punto eso es cierto, se comprueba periódicamente con encuestas, que analizan las distintas formas de acercarse a los libros, la cantidad de libros que la gente lee cada año y, por supuesto, cuántos libros compra cada uno por año. La encuesta realizada a fines del año pasado comprobó, una vez más, el amor de los eslovenos por los libros. ¿Y en nuestra colectividad? ¿Cuál es la situación? (Pág. 4)

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE** / Director: **Antonio Mizerit** / Propietario: **Asociación Civil Eslovenia Unida** / Presidente: **Franci Znidar** / Redacción y Administración: **RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA** Tel.: (54-11) 4636-0841 / 4636-2421 (fax) / e-mail: **esloveniau@sinectis.com.ar** in **esloveniau@gmail.com**. **Za Društvo ZS:** Franci Znidar / **Urednik:** Tone Mizerit **Sodelovalci so še:** Gregor Batagelj (dopisnik v Sloveniji), Marta Petelin in Jože Horn, Metka Mizerit, Marko Kremžar, Jože Jan in Marjan Eiletz. **Mediji:** STA, Radio Ognjišče, Družina in Časnik.si.

Naročnina Svobodne Slovenije: Za Argentino, \$ 820.-; pri pošiljanju po pošti: sivi papir, \$ 1120.-; beli papir \$ 1270.-; Bariloche; \$ 950.-; obmejne države Argentine, 260.- US dol.; ostale države Amerike, 290.- US dol.; ostale države po svetu, 320.- US dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto, 210.- US dol. za vse države. Dolg za letnike v zaostanku se plača po ceni naročnine tekočega leta. **Svobodna Slovenija izhaja s podporo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu RS.** **Čeke:** V Argentini na ime „Asociación Civil Eslovenia Unida“, v inozemstvu (bančne čeke, ne osebne) na ime „Antonio Mizerit“. Oblikovanje in tisk: **TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.** / California 2750-C1289ABJ Buenos Aires-Argentina / Tel.: (54-11) 4301-5040 / E-mail: info@vilko.com.ar

MALI OGLASI

TURIZEM
TURISMO BLED
 EVT Leg. 12618
 Dis. 2089
 de Lucía Bogataj
 Monseñor Marcón 3317 B, San Justo
 Tel. 4441-1264/1265

GREGOR BATAGELJ, turistični vodnik v Sloveniji. Slovenski/španski jezik. Mob.: +386-(0)31-567-098. E-naslov: mgbatagelj@gmail.com

ZOBOZDRAVNIKI
Dr. Damijana Sparhakl - Zobozdravnica - Splošna odontologija - Belgrano 123, 6. nadstr. "4" - Ramos Mejía - Tel.: 4464-0474.

ADVOKATI
Dobovšek - odvetniki
 Somellera 5507 - C1439AAO - Capital Federal - Tel/Fax 54-11-4602-7386 E-mail: estudio@estudiodobovsek.com.ar

Dr. Marjana Poznič - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik. Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 / 15-4088-5844 - mariana.poznic@gmail.com

Dra. Ana C. Ferreras de Kocar - Sucesiones - Contratos - Familia - Comercial - Laboral - Civil - Jubilaciones - Pensiones. Martes y jueves de 16 a 19 hs. Avellaneda 174 1º Piso (1704) Ramos Mejía, Buenos Aires. Tel.: 4469-2318 Cel: 15-6447-9683 e-mail: ferrerasanac_te@yahoo.com.ar

GASTRONOMIJA
Apetit od torka do vključno sobote od 19. ure naprej. Praznovanja, obletnice, srečanja. Cene ugodne, pristna domača hrana in kvalitetna postrežba. Rezervacije: 4658 4158. Avellaneda 450, Ramos Mejía, Buenos Aires.

Planika catering - Ani Rode
 Slovensko in mednarodno pecivo po naročilu - Tel.: 4655-4422 ali 15-4073-3495

VERA WINES - VINOTEKA
 Prodaja domačih in uvoženih vin in penin. Poroke, praznovanja, podjetniška darila. Tel.: 4342-4112; Cel.: 15-3941-0078 - info@verawines.com.ar - Av. de Mayo 769, CABA. Od ponedeljka do petka od 11.30 do 19.30 ure, v sobotah pa od 10-18.ure.

POSREDOVANJA
PATAGONIA Storitve
 María Cristina Breznikar Rant s.p. Vaš kontakt v Sloveniji. Osebna potovanja. Vzpostavimo stik med sorodniki. Pokojniški postopki, najemnine in več drugih storitev. E-mail: patagonia.storitve@yahoo.com

DARUJTE V TISKOVNI SKLAD!

IŠČEM STANOVANJE V NAJEM
 Zaradi premestitve službe iz Mendoza v Capital Federal. Inž. Emilijan Nemanič. Klicati ali pisati na: Tel: (0261) 156218824 - (0261) 4455192 e-mail: e.nemanic@gmail.com

Podjetniki, profesionalci, rojaki
 Bližajo se velikonočni prazniki. Gotovo želite poslati

PRAZNIČNA VOŠČILA
 svojim odjemalcem, prijateljem, znancem in rojakom. Oznanilo in Svobodna Slovenija Vam nudita to edinstveno priložnost, da na naših straneh objavite svoje voščilo in za majhen strošek pokrijete celotno slovensko skupnost. Stopite v stik z nami, da Vam zamisel osebno razložimo. Pokličite nas ponedeljek, sredo in petek od 12. do 18. ure na telefon: (011) 4636-0841 in (011) 4636-2421 Po elektronski pošti: dusno_pastirstvo@ciudad.com.ar ali esloveniau@sinectis.com.ar Čas imate do petka 27. marca. Velika noč je že pred vrati. Pohitite!

SLOVENCIM IN ŠPORT

HUD BOJ ZA GLOBUS

Tekmovalka iz Liechtensteina Tina Weirather je zmagovalka predzadnjega smuka za svetovni pokal alpskih smučark v Garmisch-Partenkirchenu. Druga je bila Avstrijka Anna Fenninger, tretje mesto je pripadlo Slovenki Tini Maze (+0,91). Zelo dobro pa je nastopila še ena Slovenka Ilka Štuhec, ki je bila peta.

Na predzadnjem superveleslalomu pa je zmagala Američanka Lindsey Vonn. Ker se je na drugo stopničko zavihtela Tina Maze z zaostankom dveh desetink sekunde, in pustila tretje mesto Fenningerjevi, ima Mazejeva spet prednost 44 točk pred Fenningerjevo. Do konca sezone je sicer še šest tekem.

DAVISOV POKAL

Dvoboj prvega kroga prve evroafriške skupine Davisovega pokala med

Slovenijo in Slovaško v Bratislavi bo šel v pozabo. Vsaj kar se Slovenije tiče. Grega Žemlja, Tom Kočevar Dešman (oba tudi v dvojicah) in Mike Urbanija so izgubili 0:5; tudi nobenega niza (seta) niso izsilili od Slovkov.

NOVOZELANDEC ZA SLOVENSKE RAGBI

Izvršni odbor Ragbi zveze Slovenije je po predlogu strokovne komisije na čelo slovenske reprezentance, ki po prihodu bratov Skofič doživlja prepoved in podira rekorde, postavil verjetno največjo okrepitev doslej, profesionalnega trenerja iz Nove Zelandije Andrewa Fentona. Priznani strokovnjak je že vodil tudi selekcijo Južne Avstralije in bo skušal zapolniti vrzel, ki je nastala po odhodu karizmatičnega Emanuela Meyerja, ki se je zaradi dela moral preseliti v tujino.

OSEBNE NOVICE

Novi diplomant

Dne 25. februarja je **Andrej Lenarčič** končal študije na državni tehnološki univerzi (UTN) in prejel naslov »ingeniero industrial«. Čestitamo in želimo obilo uspehov!

Umrlji

V Martín Coronado je umrla **Ivanka Zorko roj. Keržič** (87), v Loma Hermosa (San Martín) **Ivan Jerman** (57); v Loma Hermosa (San Martín) **Franc Zorec** (91); v Billinghurstu (San Martín) **Jure Lah** (57). Naj počivajo v miru!

OBVESTILA

SOBOTA, 14. marca:
Sprejemni izpiti Srednješolskega tečaja RMB, za 1. letnik ob 15. uri, v Slovenski hiši.

NEDELJA, 15. marca:
V Slovenski hiši ob 16. uri, začetek slovenskih osnovnih šol, sv. maša in

nato igra »Obtoženi volk«, v izvedbi Rožmanove šole.

ČETRTEK, 19. marca:
Z.S.M.Ž. San Martín vabi na mesečni sestanek v Domu ob 16. uri. Govoril bo g. Alojz Urbančič "Vuelo en planeador".

SOBOTA, 21. marca:
Na Srednješolskem tečaju RMB, popravni izpiti, vpisovanje in začetna sv. maša, v Slovenski hiši.

NEDELJA, 29. marca:
Občni zbor Društva Slovenska vas v Hladnikovem domu ob 10.30 uri, ob vsaki udeležbi.

Najlepše mesto na svetu na fotografiji

Najprej je nastal fotoblog z utrinki iz ljubljanskih ulic in iz drugih mestnih prostorov, nato razstava v Celju, zdaj še v Ljubljani. Avtorja načrtujeta tudi knjigo.

Fotoblog Najlepše mesto na svetu je nastal brez velikih ambicij. 20. februarja lani sta ga fotograf Matjaž Rušt ter fotograf in novinar Robert Marin zagnala brez razmišljanja o njegovih mogočih daljnosežnih učinkih in projektih. A ti so se že pojavili. Prvi v obliki nedavne razstave v celjski galeriji AQ, druga bo sledila v Ljubljani na Vegovi ulici v Ulični galeriji, galeriji na prostem. Fotografška postavitev z naslovom *Najlepše mesto na svetu* bo na ogled od 27. marca. Svoje izkušnje in poznavanje ulične fotografije pa bosta delila tudi na delavnici, ki jo v okviru dogodka v Kinu Šiška organizira šola Vist, oddelek za študij fotografije. Na ljubljanske ulice se bosta z udeleženci podala 15. aprila. In kakšni so njihovi izhodiščni napotki za tovrstno dokumentiranje urbanih prizorov? »Pomembna je radovednost. To, da imaš odprte oči in se pustiš presenetiti. Naučiti se moraš opazovati,« pravi Matjaž Rušt.

Za naslov bloga pravita, da v tem ni nikakršnega cinizma, temveč da gre za resničnost, ki jo tu živimo. In to na način, kot to sama doživljata. »Brez olepševanja ali žaljenja,« pravita. Gre za fotografije mestnih pogledov s poti, po katerih hodita, vzdušja in prizore prostorov, v katere zahajata, se v njih družita, ter socialne kroge, s katerimi se srečujeta v profesionalnem ali zasebnem življenju. »Veliko se nas spreha po Ljubljani, a to isto mesto drugače vidimo. Kdo si, določa to, kar vidiš. Vsak je dojemljiv za različne dražljaje,« pravi Matjaž Rušt. S

fotografom Marinom nam tako na svojem blogu kažete »svoje mesto«. Razgrinjata svojo optiko tega urbanega prostora. Ugotavljata, da je še veliko predelov, ki jih v Ljubljani še nista fotografsko interpretirala.

Edini kriterij za objavo je pogostost, torej živost bloga. Drug za drugega vnaprej ne vesta, kaj bo kdo objavil. Tako se vsakič znova presenečata, na tak način pa v virtualnem prostoru razvijata fotodialog.

Objavljene fotografije ne nastajajo z digitalnim fotoaparatom, največkrat kar s tistim za enkratno uporabo ali pa s kakšnim drugim s filmom. Pravita, da ne gre za romantiko, temveč za funkcionalnost. »Fotoaparat imam neprestano v žepu, za enkratno uporabo ali analognega, na tak način lahko takoj naredim fotografijo, pri tem pa me ne upočasnjuje nobena elektronika,« pravi Robert Marin. Poleg uporabnega vidika Rušt poudarja še: »Pri analogni fotografiji mi je všeč, da nisi takoj obremenjen s tem, kar si naredil. Ne veš, kaj je nastalo, dokler ne razviješ, to mi je pomembno. Aparat je tako samo pripomoček in te na tak način ne zaslužni. Mene tehnologija namreč ne dopolnjuje, temveč omejuje.«

ZAČETEK SLOVENSKE OSNOVNE ŠOLE

15. marca 2015

- Ob 16. uri sv. maša na čast sv. Duhu
 - Igra v izvedbi Rožmanove šole

“OBTOŽENI VOLK”

AVTOR: ŽARKO PETRAN | REŽIJA: INŽ. TONE PODRŽAJ

Lepo vabljeni!

SLOVENSKA HIŠA - Ramón L. Falcón 4158

Razhajamo se, a vedite, tam nekoč, nekje pri Bogu, znova srečamo se.

V globoki žalosti sporočamo prijateljem in znancem, da je 22. januarja 2015, v svojem 97. letu, po kratki bolezni zaspala v Gospodu, naša ljuba mama, babica, prababica, sestra in teta, gospa

Ida Erjavec roj. Košir

Zahvaljujemo se g. msgr. dr. Juretu Rodetu za molitve ob krsti. Gospodu Franciju Cukjatiju za pogrebno sv. mašo in duhovno oskrbo v bolnišnici. Prirčna hvala vsem, ki ste nam v težkih trenutkih izkazali pomoč, jo obiskali, se od nje poslovili, zanjo molili ter izrazili sožalje. Naj počiva v miru v cerkvi Marije Pomagaj.

Žalujoci:
 sin **Tomaž** z družino;
 hčerka **Metka** z možem **Francijem**;
 vnuki **Berni, Nati, Tomaž, Štefan, Marko, Andreja** in **Lučka**;
 pravnuki: **Francis, Nicolás, Matija, Alenka, Katja, Niko** in **Lucila**;
 sestra **Jana** z družino;
 brata **Peter** in **Pavel** z družinama
 ter ostalo sorodstvo.

Buenos Aires, Čile, Kalifornija, Slovenija